

Til Universitetsstyret
Fra Universitetsdirektøren

Sakstype: Vedtakssak
Møtesaksnr.: V-sak 6
Møtenr.: 8/2015
Møtedato: 8. desember 2015
Notatdato: 17. november 2015
Arkivsaksnr.: 2008/2624
Saksbehandler: LOS/Enhet for lederstøtte

Eierstyring – revidering av regelverk for forvaltning av statens eierinteresser

Hovedproblemstillinger i saken

I henhold til regelverk for forvaltning av statens eierinteresser i aksjeselskaper ved UiO skal universitetsstyret fastsette resultatmål for sitt eierskap. UiO skal også foreta en vurdering av selskapenes oppnådde resultater, drift og økonomi i forhold til mål som er satt for selskapene, og sikre at prinsippene for god eierstyring i staten blir ivaretatt. I tillegg skal det foretas en vurdering av selskapets ivaretagelse av samfunnsmessig ansvar og oppnådde sektorpolitiske mål.

Det legges fram to dokumenter til behandling:

1: Oversikt over UiOs eierinteresser 2015

Styret har ikke behandlet oversikt over UiOs eierinteresser de siste tre årene. Dette er også påpekt av Riksrevisjonen. Det legges derfor fram en orientering om UiOs eierinteresser i år.

2: Revidert internt regelverk for forvaltning av statens eierinteresser i aksjeselskaper ved UiO

Eksisterende regelverk ble vedtatt i 2009. I etterkant har flere sentrale regelverk blitt revidert. Kunnskapsdepartementet kom dessuten i 2013 med nytt reglement som berører statens eierinteresser (rundskriv F-07-13), og det ble fremlagt ny melding om statens eierskap i 2014 (Meld. St 27 (2013-2014)). Det foreslås derfor at UiOs interne regelverk oppdateres i tråd med de foretatte endringene.

Følgende endringer/justeringer er foreslått i det reviderte interne regelverket:

- Det er presisert *delegasjoner* til rektor (generalforsamlingsfullmakt) og til universitetsdirektør (inngåelse av samarbeidsavtaler med aksjeselskap)
- Det er tatt inn et nytt avsnitt om *oppnevning og oppfølging av styret*.
Spesielt er her tatt inn et punkt om styreforsikring, som har vært tatt opp av enkelte styremedlemmer oppnevnt av UiO. Det foreslås at styret i selskaper kontrollert av UiO som hovedregel ikke styreforsikres; dette som følge av at staten er selvassurandør. Det foreslås at det gis anledning til å inngå avtale om skadesløsholdelse for styremedlemmene.

- Det er tatt inn en formulering om at universitetsstyret årlig skal bli orientert om UiOs eierinteresser i form av en oversikt over aksjeselskap som eies helt eller delvis av staten, og der universitetet har fått fullmakt til å forvalte aksjer på vegne av staten.

FORSLAG TIL VEDTAK:

1. Universitetsstyret tar oversikt over UiOs eierinteresser 2015 til etterretning.
2. Universitetsstyret vedtar internt regelverk for forvaltning av statens eierinteresser i aksjeselskaper ved UiO.

Gunn-Elin Aa. Bjørneboe
universitetsdirektør

Ellen Johanne Caesar
direktør virksomhets- og økonomistyring

Vedlegg:

- Oversikt over UiOs eierinteresser 2015
- Forslag til internt regelverk for forvaltning av statens eierinteresser i aksjeselskaper ved UiO

Universitetet i Oslos eierinteresser 2015

UiO er delegert å forvalte statens aksjer i aksjeselskaper. Universitetsstyret er ansvarlig for at utøvelse av eierskap skjer i henhold til departementets særskilte retningslinjer for forvaltning av statens eierinteresser i aksjeselskaper.

Universitetsstyret skal fastsette resultatmål for sitt eierskap. UiO skal foreta en vurdering av selskapenes oppnådde resultater, drift og økonomi i forhold til mål som er satt for selskapene, og sikre at prinsippene for god eierstyring i staten blir ivaretatt. I tillegg skal det foretas en vurdering av selskapets ivaretagelse av samfunnsmessig ansvar og oppnåelse av sektorpolitiske mål.

UiO har valgt å være restriktive i forhold til bruk av aksjeselskap som redskap for styring av virksomhet. Eksempelvis har UiO en strategi der eksternt finansierte prosjekter organiseres direkte ved UiO. Dette gir en bedre og mer integrert faglig styring av eksterne prosjekter og ordinær aktivitet. UiO vil følge denne strategien også i fremtiden.

UiOs eierstyring følger de prinsipper som er lagt til grunn i Meld. St. 27 (2013-2014): Et mangfoldig og verdiskapende eierskap.

Ved utgangen av 2014 hadde UiO eierandeler i følgende selskaper:

Selskap	Antall aksjer	Verdi ut fra pålydende	Kost pris	Eierandel
CIENS AS	15	15 000	15 000	12,5 %
Inven2 AS	5 000	500 000	20 100 000	50,0 %
Norsk medisinsk syklotronsenter AS	100	100 000	400 000	20,0 %
Oslotech AS	1 826	1 826 000	5 622 588	33,4 %
Unirand AS	2 025	4 050 000	4 050 000	100,0 %
VisitOslo AS	1	10 000	10 000	0,5 %

UiO er delegert forvaltningen av statens aksjer i aksjeselskapene, og rapporterer årlig til Kunnskapsdepartementet. Dette gjøres ved at UiO senest syv dager etter avholdt generalforsamling oversender utkast til statsrådets beretning om forvaltningen av statens interesse i selskapet sammen med årsberetning, regnskap og revisjonsberetning samt protokoll fra generalforsamlingen.

I det følgende er gitt en gjennomgang av de selskapene der UiO har eierinteresser. Det er kort redegjort for hovedtrekk ved selskapene, samt redegjort kort for de mål og den måloppnåelse som foreligger for det enkelte selskap.

A: HELEIDE SELSKAPER**UniRand AS**

Selskapets formål er å koordinere og tilrettelegge virksomhet som faller innenfor universitetets oppgaver, men som ikke hører inn under universitetets kjernevirksomhet og derfor organiseres som eget rettssubjekt eller selvstendig prosjekt i universitetets randsone. Selskapet kan ha eierposisjoner i selskaper i universitetets randsone, det kan forvalte rettssubjekter og prosjekter i randsonen, samt yte tjenester til slike rettssubjekt og prosjekter.

Unirand AS ble etablert i 2002 som et heleid aksjeselskap.

Selskapet har tre heleide datterselskap, Norsk senter for studier av problematferd og innovativ praksis AS (Atferdssenteret AS), Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress AS (NKVTS AS) og DigForsk AS.

I datterselskapet Nordisk Institutt for Odontologiske Materialer AS (NIOM AS) har Unirand AS aksjemajoriteten med 51 %, mens Helse- og Omsorgsdepartementet eier 49 %.

<u>Tall fra regnskap 2014:</u>	<u>Morselskap</u>	<u>Konsern</u>
• Omsetning	1,0 mill. kroner	160,5 mill. kroner
• Årsresultat	0,2 mill. kroner	1,7 mill. kroner
• Aksjekapital	4,1 mill. kroner	4,1 mill. kroner
• Sum egenkapital	4,3 mill. kroner	33,8 mill. kroner

Av omsetningen i 2014 på 160,5 mill. kroner i UniRand-konsernet, var 106,8 mill. kroner eller 66,5 % tilskudd/oppdrag fra departement og statlige etater mens 47,1 mill. kroner (29,3 %) var bidrag fra statlige etater til annen bidragsfinansiert aktivitet.

UniRand AS er et rent holdingselskap. Selskapet har av denne grunn ingen samfunnsmessige eller sektorpolitiske mål utover det å være et holdingselskap for datterselskapene. Selskapets formål utvirkes i datterselskapene hvor aktiviteten har vært i samsvar med selskapenes mål og også i samsvar med oppdragsbrev fra departementene som delfinansierer aktiviteten.

UniRand AS ivaretar gjennom sitt eierskap i datterselskapene sitt samfunnsmessige ansvar knyttet til å styrke kunnskapen rundt atferdsproblemer hos barn og unge og kunnskap om personer utsatt for vold og traumatisk stress, viktig digitaliseringsarbeid og tilbakeføring til arbeidslivet samt målrettet forskning og opplysningsvirksomhet rundt odontologiske materialer. Datterselskapene opptre som formidlere av forskning - og utviklingsarbeid, veiledere og kompetansebyggere.

UiO ser sitt eierskap i UniRand AS som et viktig ledd i universitetets rolle som kunnskapsformidler, forsknings- og utviklingsinstitusjon og kompetansebygger. Datterselskapenes aktivitet er virksomhet som faller innenfor universitetets oppgaver, men som ikke hører inn under universitetets kjernevirksomhet.

Det er ikke satt spesielle mål for selskapets økonomi. Datterselskapene skal ikke ha erverv til formål og skal ved overskudd ikke dele ut utbytte.

Nøkkeltall for UniRand AS 2014 (2013 i parentes)

	UniRand	NKVTS	Atferds.	NIOM	DigForsk	KONSERN
Omsetning i MNOK	1,0 (0,8)	67,5 (66,2)	59,2 (56,9)	27,5 (24,3)	6,3 (6,7)	161 (154)
Antall ansatte 31.12	1 (1)	72 (79)	63 (58)	24 (22)	9 (9)	170 (169)
Antall FOU ansatte 31.12		66 (65)	58 (46)	22 (20)		146 (137)
Antall FOU-prosjekter		47 (38)	28 (30)	34 (23)		109 (91)
Antall FOU-rapporter		6 (7)	4 (2)	4 (5)		14 (14)
Artikler tidsskrift m/ fagfellevurd.		44 (43)	15 (13)	6 (17)		65 (73)
Artikler bøker/tidsskrift u/fagfellev.		7 (12)	10 (10)	2 (4)		19 (26)
Presentasjon internasj. konferanser		43 (36)	36 (35)	11 (5)		90 (82)
Presentasjon på nasj. konferanser		23 (24)	90 (71)	28 (7)		141 (102)
Doktorgradsstipendiater		13 (13)	2 (3)	3 (1)		18 (17)
Avlagte doktorgrader (ved univ.)		3 (2)	1 (0)	0 (1)		4 (3)

Styrerepresentasjon fra UiO: Fakultetsdirektør Benedicte Rustad (styreleder), Det juridiske fakultet
Instituttleder Kjetil Søren Sundet, Psykologisk institutt (SV)

For ytterligere opplysninger: <https://www.unirand.uio.no/>

B: DELEIDE SELSKAPER

a) Inven2 AS

Selskapets formål er å bidra aktivt til at forskning som foregår ved Universitetet i Oslo (særlig innen IKT og medisinsk teknologi) og helseforetakene i Helse Sør-Øst RHF skal utvikle eksisterende og nytt næringsliv. Selskapet skal bistå helseforetakene i Helse Sør-Øst RHF med forhandlinger, inngåelse og oppfølging av forsknings- og samarbeids-avtaler med næringslivet samt forvaltning av forskningsfond.

Inven2 AS ble etablert i 2010 og eies av UiO og Oslo universitetssykehus HF (OUS) med 50 % hver.

Tall fra regnskap 2014:

- Omsetning 105,4 mill. kroner
- Årsresultat 9,1 mill. kroner
- Aksjekapital 1,0 mill. kroner – hvorav UiOs eierandel er 50 %..
- Sum egenkapital 48,4 mill. kroner

Inven2 AS har inntekter fra tjenestesalg, lisensinntekter og fra offentlige tilskudd. Porteføljen av innovasjonsprosjekter og selskapets investeringer i oppstartsselskaper forventes over tid å bidra til positiv inntjening. Selskapet hadde ved utgangen av 2014 eierandeler i 31 oppstartsselskaper, med eierandel fra under 1 % opp til 50 %.

UiO ønsker å styrke sin internasjonale posisjon som et ledende forskningsuniversitet gjennom et nært samspill mellom forskning, utdanning, formidling og innovasjon. UiO ser på sitt eierskap i Inven2 AS som en viktig del av universitetets virkemiddelapparat slik at samfunnsoppdrag innen innovasjonsområdet ivaretas.

Styrerepresentasjon fra UiO: Viserektor Knut Fægri
Professor Inger Sandlie, Seksjon for biokjemi og molekylærbiologi (MN)
Professor Magnus Gulbrandsen, TIK Senter for teknologi, innovasjon og kultur (SV)

For ytterligere opplysninger: <http://www.inven2.com/no>

b)Oslotech AS

Ved etablering av selskapet var hovedformålet å bidra til økt samhandling mellom næringsliv og forskning og å bidra til at forskningsmiljøene særlig på Universitetet i Oslo kom nærmere samfunnet de var ment å betjene. Dagens selskap ønsker å bidra til verdiskaping og vekst i hele Oslo gjennom å tilby tjenester og produkter som fører til kommersialisering, entreprenørskap og suksessfulle selskaper.

Selskapets ble etablert i 1984. De største eierne i tillegg til UiO er SIVA (Selskap for industrivekst) (30,5 %) og Oslo kommune (11,0 %).

Tall fra regnskap 2014 (konsernregnskapet):

- Omsetning 120,6 mill. kroner
- Årsresultat - 0,6 mill. kroner
- Aksjekapital 5,5 mill. kroner – hvorav UiOs eierandel er 33,4 %.
- Sum egenkapital 79,6 mill. kroner

Oslotech AS har i 2014 fortsatt fokus på å utgjøre en reell forskjell for økt innovasjon og verdiskaping i Osloregionen. Det er særlig 4 dimensjoner som er blitt vektlagt:

1. Videreutvikling av Forskningsparken som et attraktivt og effektivt bygg for byggets leietakere
2. Drifte og videreutvikle ett ledende innovativt miljø for nyskaping og vekst rettet mot iverksettere og gründere.
3. Bidra til at Forskningsparken er en ”smeltedigel” for aktiviteter som har med nyskaping og innovasjon å gjøre
4. Være en viktig partner for aktører og ”stake holders” som jobber for samme mål og ambisjoner.

UiOs ser på eierskapet i Oslotech AS som et viktig instrument når det gjelder å videreutvikle ideer for kommersiell utnyttelse av forskningsresultater, og bruker Forskningsparken aktivt i arbeidet for å nå målene på innovasjon.

Oslotech AS bidrar til avansert fysisk infrastruktur til noen av Universitetets aktiviteter innen materialteknologi og bioteknologi. Oslotech AS og UiO samarbeider om et nytt tilbud til entreprenørutdanning til PhD-kandidater, og studenter fra UiO er aktive som gründere i StartupLab eller internt i flere av Forskningsparkens mange bedrifter.

OsloTech AS har de siste årene i større grad vektlagt innovasjonsaktivitetene i selskapet fremfor kun det rent bygningsmessige. Det er tatt strategiske og målrettede initiativ som gjør at selskapet i dag fremstår som en frittstående aktør som er viktig for å realisere økt verdiskaping og entreprenørskap både i et lokalt og nasjonalt perspektiv.

Styrerepresentasjon fra UiO: Prorektor Ragnhild Helene Hennum
Dekan Morten Dæhlen, Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

For ytterligere opplysninger: <http://www.osloTech.no/>

c) Norsk medisinsk syklotronsenter AS

Selskapets formål er produksjon og utvikling knyttet til kortlivede radioaktive farmasøytiske produkter (radiofarmaka) til bruk i PET (Positron EmmisjonsTomografi)-skanninger. PETsenteret utfører ikke PET-skanning selv, men leverer radiofarmaka til PET-klinikker i Norge.

Norsk medisinsk syklotronsenter AS ble etablert i 2003 og eies i tillegg til UiO av Oslo universitetssykehus HF (70%) og Akershus universitetssykehus HF (10 %)

Tall fra regnskap 2014:

- Omsetning 30,0 mill. kroner
- Årsresultat - 0,05 mill. kroner
- Aksjekapital 0,5 mill. kroner – hvorav UiOs eierandel er 20 %..
- Sum egenkapital 22,1 mill. kroner

UiOs hensikt med eierskapet er å sikre et godt verktøy i arbeidet med forskning ved hjelp av positron-emisjons-tomografi (PET) i samarbeid med sykehussektoren i Osloregionen.

Styrerepresentasjon fra UiO: Instituttleder Jo Døhl, Kjemisk institutt

For ytterligere opplysninger: <http://petsenteret.no/>

d) CIENS AS

Selskapets formål er å være eier og forvalter av CIENS-samarbeidet, et nasjonalt og internasjonalt samarbeid for tverrfaglig forskning om miljø og samfunn, samt virksomhet so står i forbindelse med dette.

CIENS AS ble etablert i 2009 og eies i tillegg til UiO av CICERO (senter for klimaforskning), Meteorologisk institutt, NIBR (norsk institutt for by- og regionforskning), NILU (norsk institutt for luftforskning), NINA (norsk institutt for naturforskning), NIVA (norsk institutt for vannforskning), TØI (transportøkonomisk institutt):.

Tall fra regnskap 2014:

- Omsetning 5,6 mill. kroner
- Årsresultat - 0,0 mill. kroner
- Aksjekapital 0,120 mill. kroner – hvorav UiOs eierandel er 12,5 %..
- Sum egenkapital 0,125 mill. kroner

UiOs hensikt med eierskapet er blant annet en formalisering av samarbeidet mellom åtte forskningsinstitusjoner.

Styrerepresentasjon fra UiO: Svein Stølen, prodekan forskning ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

For ytterligere opplysninger: <http://www.ciens.no/>

e) VisitOslo AS

VisitOSLO AS er hovedstadsregionens markedsføringselskap for reiselivet. Selskapet står også for driften av turistinformasjoner i Oslo, samt produksjon av trykket og elektronisk informasjon som tilreisende og regionens befolkning har behov for.

VisitOslo AS ble etablert som aksjeselskap i 1992.

Tall fra regnskap 2014:

- Omsetning 71,5 mill. kroner
- Årsresultat - 0,3 mill. kroner
- Aksjekapital 1,93 mill. kroner – hvorav UiOs eierandel er 0,5 %..
- Sum egenkapital 10,3 mill. kroner

UiOs hensikt med eierskapet er blant annet at aksjonærene står først i køen når det gjelder pressebesøk, nordisk samarbeid om skolebarn, travelworkshops, pressemeldinger til alle ambassader og konsulater og annen bistand til markedsføring av museene.

Styrerepresentasjon fra UiO. Ingen

For ytterligere opplysninger: <http://www.visitoslo.com/>

Oslo, 1. desember 2015

Internt regelverk for forvaltning av statens eierinteresser i aksjeselskaper ved UiO

1. Reglement og retningslinjer

UiOs interne retningslinjer for forvaltning av statens eierinteresser i aksjeselskaper er basert på følgende reglement og retningslinjer:

1.1 Overordnet reglement og retningslinjer

- Lov om aksjeselskaper (Aksjeloven, fastsatt 13.06.1997 med endringer, senest 01.07.2014)
- Reglement for økonomistyring i staten (Fastsatt 12.12.2003 med endringer, senest 18.09.2013)
- Reglement om statlige universiteters og høyskolers forpliktende samarbeid og erverv av aksjer (rundskriv F-07-13, fastsatt av Kunnskapsdepartementet med virkning fra 01.09.2013)
- Retningslinjer for forvaltningen av statens eierinteresser i aksjeselskaper (fastsatt av Kunnskapsdepartementet med virkning fra 01.01.2008)
- Meld. St. 27 (2013-2014): Et mangfoldig og verdiskapende eierskap
- Instruks om Riksrevisjonens virksomhet (Forskrift vedtatt av Stortinget med virkning fra 01.07.2004)
- Årlig tildelingsbrev fra Kunnskapsdepartementet

1.2 UiOs interne instruksjoner og retningslinjer

- Hovedregler for økonomiforvaltningen ved UiO (fastsatt av Universitetsstyret 02.12.14)
- Delinstruks for økonomiforvaltningen ved UiO (fastsatt av Universitetsdirektøren 08.02.06)

2. Interne rutinebeskrivelser for forvaltning av statens eierinteresser i aksjeselskaper

Retningslinjene er først og fremst regulert gjennom Kunnskapsdepartementets reglement om statlige universiteters og høyskolers forpliktende samarbeid og erverv av aksjer (rundskriv F-07-13), og særskilte retningslinjer for forvaltningen av statens eierinteresser i aksjeselskaper.

De interne rutinebeskrivelsene er i hovedsak bygd opp rundt hovedområdene

- Erverv av aksjer
- Institusjonens ansvar for utøvelse av eierskap i aksjeselskaper
- Rapportering

2.1 Erverv av aksjer

Etablering av eierskap

UiO er gjennom særskilt fullmakt fra Kunnskapsdepartementet gitt myndighet til å organisere virksomhet som egne rettssubjekt, og skaffe seg eierposisjon i andre selskaper. Vedtak om opprettelse eller eierskap i aksjeselskaper skal besluttes av universitetsstyret. Dette gjelder også utvidelse av aksjekapital /endring av eierandel i eksisterende aksjeselskaper.

Hvis UiO ønsker å opprette eller delta i eiendoms- eller infrastrukturselskaper som reelt har en støttefunksjon for UiOs oppgaver, må det søkes om tillatelse til dette fra Kunnskapsdepartementet. UiOs forpliktelser overfor et slikt selskap skal dekkes innenfor UiOs økonomiske ressurser.

Finansielle plasseringer i eiendom, aksjeselskap eller annen virksomhet med det formål å sikre UiO økonomisk fortjeneste, anses ikke å ha faglig interesse. Dette gjelder selv om fortjenesten kan brukes til å styrke den faglige aktiviteten ved UiO.

Kapitalinnskudd skal som hovedregel dekkes av UiOs virksomhetskaptal. Unntaksvis kan Kunnskapsdepartementet søkes om bevilgning for å dekke kapitalinnskuddet. Det er ikke adgang til å benytte tingsinnskudd.

Eventuelle eierposisjoner skal fremgå av UiOs virksomhetsregnskap.

Når UiO organiserer aktivitet i egne rettssubjekt, skal det brukes aksjeselskap som organisasjonsform.

Dersom UiO i fellesskap med andre statsinstitusjoner oppretter et selskap, eller kjøper aksjer i selskap der staten eier aksjer, skal det inngås en avtale om hvilken statsinstitusjon som skal ivareta statens eierskap. Kunnskapsdepartementet skal ha melding om dette senest innen 14 dager fra ervervet.

2.2 Samarbeidsavtaler med aksjeselskaper

Ved beslutning om samarbeidsavtaler med aksjeselskaper skal følgende kriterier legges til grunn:

- a) Samarbeidet skal være av faglig interesse for UiO, og aktiviteten skal styrke UiOs evne til å utføre primæroppgavene.
- b) Fagmiljøer internt ved UiO skal involveres i samarbeidet. Et hovedformål med å inngå samarbeid skal være at kvaliteten på aktiviteten i interne fagmiljøer blir bedre som resultat av samarbeidet.
- c) Samarbeidet skal ikke svekke UiOs faglige uavhengighet.
- d) Samarbeidet skal forvaltes slik at det ivaretar UiOs økonomiske interesser.
- e) UiO kan ikke direkte eller indirekte subsidiere aktivitet ved samarbeidende virksomhet. Samarbeidende virksomhet må fullt ut dekke de kostnader som følger av dets aktivitet.

Samarbeidet skal nedfelles i en skriftlig avtale (samarbeidsavtale). Universitetsstyret - eller annen instans etter delegasjon fra styret - inngår slik avtale. Universitetsstyret delegerer med dette denne fullmakten til universitetsdirektøren.

Avtalen skal minst omfatte følgende forhold:

- a) *Økonomi*
Avtalen skal regulere de økonomiske forholdene mellom UiO og samarbeidende virksomhet.
- b) *Personalforhold*
I den utstrekning ansatte ved UiO skal utføre arbeid for samarbeidende virksomhet, skal det skje i henhold til skriftlig avtale mellom partene.
- c) *Styredeltakelse*
UiOs ansatte kan delta i styret til samarbeidende virksomhet. Eventuell styredeltakelse skal fremgå av avtalen. Rektor kan ikke inneha slikt verv, med mindre det er et selskap som fullt ut eies av staten.

Andre forhold av betydning for samarbeidet skal innarbeides i avtalen.

2.3 Utøvelse av eierskap

Kunnskapsdepartementet har gitt universitetet myndighet til å forvalte statens eierinteresser på vegne av departementet. Universitetsstyret er ansvarlig for at utøvelse av eierskap skjer i henhold til departementets særskilte retningslinjer for forvaltning av statens eierinteresser i aksjeselskaper. Som aksjeeier skal UiO forvalte statens eierskap i samsvar med alminnelige forvaltningsrettslige regler, og innenfor Stortingets forutsetninger og vedtak. Eierrollen skal utøves i samsvar med aksjelovens bestemmelser og selskapenes vedtekter.

Deltakelse i selskapenes generalforsamlinger

UiO skal sikre å motta relevant, oppdatert og korrekt informasjon om selskapene for å kunne vurdere sakene som generalforsamlingen skal behandle. Dette danner grunnlag for formell utøvelse av eierrollen i generalforsamlingen, eventuell fremlegging av saker av viktighet for statsråden, oppfølging av stortingsforutsetninger og -vedtak, samt oppfølging av eventuelle krav til avkastning og utbytte.

UiO har fått fullmakt fra Kunnskapsdepartementet til å innkalle til generalforsamling i heleide aksjeselskaper. Generalforsamling skal avholdes innen 31.mai hvert år.

Universitetsstyret har delegert generalforsamlingsfullmakten til rektor.

Oppnevning og oppfølging av styret

Eierrollen innebærer å sikre at styresammensetningen er hensiktsmessig i forhold til selskapets formål og eierskap.

Universitetet legger vekt på at styresammensetningen skal være kjennetegnet av kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra det enkelte selskaps egenart. I tillegg skal styret i selskapet være sammensatt for å sikre at det har best mulig administrativ, økonomisk og organisasjonsmessig innsikt. Det skal være god kjønnsbalanse i styret.

Eierrollen innebærer å føre kontroll med at selskapets styre i sitt virke sikrer at selskapet utvikler seg og driver i samsvar med eiernes forutsetninger, slik disse er kommet til uttrykk gjennom vedtak i generalforsamlingen og i selskapets vedtekter.

Styrer i selskaper kontrollert av universitetet skal som hovedregel ikke styreforsikres som følge av at staten er selvassurandør. Det kan inngås avtale om skadesløsholdelse for interne og eksterne styremedlemmer.

Mål- og resultatoppfølging

Universitetsstyret skal fastsette resultatmål for sitt eierskap. UiO skal foreta en vurdering av selskapenes oppnådde resultater, drift og økonomi i forhold til mål som er satt for selskapene og sikre at prinsippene for god eierstyring i staten er ivaretatt.

UiO skal også foreta en vurdering av selskapets ivaretagelse av samfunnsmessig ansvar og oppnåelse av sektorpolitiske mål. Det skal foretas en selvstendig vurdering av selskapets ikke-forretningsmessige mål, slik at oppnådde resultater kan etterprøves for de selskapene som i sine vedtekter ikke stiller krav om økonomisk utbytte.

Vurderingene legges til grunn for årlig rapportering fra UiO til Kunnskapsdepartementet om forvaltning av samtlige eierinteresser, samt utkast til beretning til Riksrevisjonen for de selskaper hvor UiO har 50 % eller mer av stemmene, eller hvor staten på grunn av aksjeeie eller ved statlig kontroll av selskapsinteresser mv. har dominerende innflytelse.

Resultater internt ved UiO, som følger av eierskap, bør vurderes regelmessig som del av den øvrige mål- og resultatstyringen.

2.4 Rapportering

UiO skal hvert år utarbeide en oppdatert oversikt over aksjeselskap som eies helt eller delvis av staten, og der UiO har fått fullmakt til å forvalte aksjer på vegne av staten. Av oversikten skal det fremgå selskapets aksjekapital, statens eierandel i selskapet og en kortfattet oversikt over selskapets formål og virksomhet.

Oversikten skal danne grunnlag for departementets videre rapportering til Stortinget, statsregnskapet og Riksrevisjonen. Opplysningene skal sendes departementet og selskapsdatabasen hos Database for statistikk om høgere utdanning (DBH) innen den frist og i tråd med de retningslinjer departementet fastsetter.

Kunnskapsdepartementet skal umiddelbart orienteres om aktiviteter av viktighet i selskapene, og som har betydning for å sikre en effektiv kontroll med at statens interesser forvaltes på en forsvarlig måte.

For selskaper der flere statsinstitusjoner har aksjer, skal rapportering skje av den institusjon som er satt til å ivareta statens eierskap.

Universitetsstyret skal årlig bli orientert om UiOs eierinteresser i form av en oversikt over aksjeselskap som eies helt eller delvis av staten, og der universitetet har fått fullmakt til å forvalte aksjer på vegne av staten. Av oversikten skal fremgå:

- selskapets aksjekapital
- statens eierandel i selskapet
- en kortfattet oversikt over selskapets formål og virksomhet
- andre forhold av betydning

Eventuelle eierposisjoner skal fremgå av UiOs virksomhetsregnskap.

Spesielt om aksjeselskaper der UiO har 50 % eller mer av stemmene, eller hvor staten på grunn av aksjeeie eller ved statlig kontroll av selskapsinteresser mv. har dominerende innflytelse

Kunnskapsdepartementet og Riksrevisjonen skal på et så tidlig tidspunkt som mulig orienteres om tidspunkt for avholdelse av generalforsamling. For disse selskapene skal Kunnskapsdepartementet og Riksrevisjonen ha kopi av innkalling til generalforsamlingen. Riksrevisjonen har rett til å være tilstede på generalforsamlinger som er heleid av staten.

UiO skal senest syv dager etter avholdt generalforsamling oversende til Kunnskapsdepartementet utkast til en beretning til Riksrevisjonen. Beretningen skal gi informasjon om hvert enkelt selskaps mål- og resultatoppnåelse, samt vurdering av statens eierstyring. Sammen med beretningen skal også oversendes årsberetning, årsregnskap, revisors beretning og protokoll fra generalforsamlingen.

For de selskaper som er heleid av staten, skal Riksrevisjonen rutinemessig ha tilsendt fullstendige utskrifter av møteprotokoller fra møter i samtlige styrende og kontrollerende organer i virksomheten.

2.5 Salg av aksjer

Salg av aksjer skal skje etter forretningsmessige prinsipper. Salg av aksjer skal behandles som eksterne inntekter og kan benyttes til institusjonens drift, men også til kapitalinnskudd. Resultatet av aksjesalg, hvor aksjer er finansiert over UiOs virksomhetskapital, vil inngå i UiOs virksomhetskapital.